

Старий Учитель

Українське ДАО

Вчення про істину та благодать

з коментарями Біблії

Переклад „Дао Де Цзін” на українську мову

*Переклад та коментарі
Володимир ДІДИК*

Львів
Академічний Експрес
2013

УДК 299.513:22

ББК 86.3

Д19

Автор «Вчення про істину та благодать» («Дао Де Цзін» кит.) – китайський мудрець V століття до н.е., відомий під псевдонімом Старий Учитель (Лао-Цзи кит.). Більшу частину свого життя служив охоронцем царської бібліотеки. В похилому віці він записав це вчення в невеликому трактаті, який містить 81 вірш. В стародавні часи це універсальне вчення було таємним, і зберігали його мудреці при царських дворах в Єгипті, Вавилоні, Індії, а пізніше – і в школах філософів-стоїків Греції та Риму. Прадавня українська культура, іудаїзм (особливо вчення кабали), християнство та мусульманство на перший погляд не мають нічого спільного з давнім вченням китайського мудреця. Мета цього видання – показати паралелі між давніми вченнями, допомогти краще зрозуміти як джерело натхнення, так і мету біблійних пророків.

Ви можете залишити відгук про книгу на сайтах:

ukrdao.com

bibledao.com

ISBN 9789667094713

© Володимир Дідик,
переклад та коментарі

"Кличе премудрість на вулиці, на площах підіймає голос свій, на головних місцях зібрання проповідує, при входах до брам міста вона каже слова свої: Доки ви, нерозумні, глупоту любитимете? Доки насмішники будуть любити собі глузування? Доки безглузді будуть ненавидіти знання?..

...Як вкладати камінь коштовний до праці, так глупцеві пошану давати."

царь Соломон (Танах)

"І оправдана премудрість усіма дітьми її."

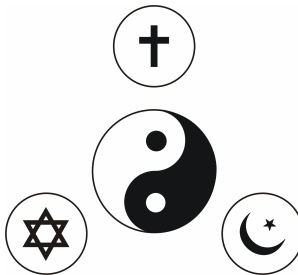
Ісус Христос (Новий Заповіт)

"Він дав нам здатність бути служителями Нового Заповіту, не букви, а духу, бо буква убиває, а дух оживляє."

апостол Іван (Новий Заповіт)

**"Ми дали Мойсею книгу одкровенень,
І слід за ним відправили пророків;
Ісусу, синові Марії, дали ознаки ясні ми,
І Дух Святий для зміцнення його.
А чи не ви у всякий раз,
Коли посланець приносив вам те,
Що ваші душі не бажали,
Гординею підносились?
Одних ви брехунами називали,
А інших просто убивали."**

Мухаммед (Коран)

Українське ДАО

"Вчення про істину та благодать"

"Купи істину і не продавай мудрости і вчення і розуму."

(с) Біблія, книга Притчів

Авторитет **ІСТИНИ** чи істина **АВТОРИТЕТА**?

Якщо **ІСТИНА** – то **ЯКА**? Якщо **АВТОРИТЕТ** – то **ХТО**?

Передмова

В цьому перекладі "**Дао Де Цзін**" на українську мову з мови китайської ієрогліф **ДАО** перекладено як **ІСТИНА**, хоча мається на увазі **ДУХ ІСТИНИ** – щоб усунути конфлікт понять **ВІН-ВОНА**. В ієрогліфі **ДАО** присутні три складові частини: **око** (бачити), **голова** (розуміти) і **дорога** (іти). Це дозволяє розуміти ієрогліф, як: знання, навчання, прозріння, бачити розумний шлях, іти (діяти) за розумом. Ієрогліф **ДЕ** перекладено, як **БЛАГОДАТЬ** – щастя, здатність бачити та слідувати істині. Ієрогліф **ЦИ** перекладено, як **ЕНЕРГІЯ, СИЛА, ДУХ**. Ієрогліф **ПІДНЕБЕСНА** перекладено, як **ЗЕМЛЯ, ДЕРЖАВА**.

Для перекладу в порівнянні з оригіналом використовувались різні іноземні переклади. За основу взятий переклад на російську мову доктора філософських наук Ян Хіншуна "**Давньокитайський філософ Лао-Цзи і його вчення**" (Москва, 1950), як найбільш наближений до оригіналу.

Підбір послідовності біблійних віршів несе натяк на загальну суть чи декілька значень, особливо в тих місцях, де ускладнена пряма біблійна паралель з вченням китайського мудреця.

ВОЛЯ

Сила волі – внутрішня сила від пізнання істини (Бога)

"І пізнаєте істину, і істина зробить вас вільними!"
(с) Ісус Христос

Прототип зображення символу **ІНЬ-ЯН** був знайдений на території України в розкопках трипільської культури, приблизно V тис. до н.е.

*Докладно в книзі Михайла Відейко:
"Україна: від Трипілья до Антів", 2008*

Зображення першої та головної букви єврейського алфавіту "Алеф" (א), як і невимовне ім'я Бога "Єгова" або "Яхве" (יהוה), символізує принцип істинного буття – **взаємодію ІНЬ-ЯН**.

*Докладно в книзі Давида Паланта:
"Тайни єврейського алфавіта", 2002*

Читаючи українське слово **НЯ-НІ** (батьки) в зворотньому напрямку отримуємо китайські поняття **ІНЬ-ЯН**.

Ця аналогія відповідає змісту 42 вірша "Дао Де Цзін".

В сучасній традиції цей прообраз проявляється під час шлюбу, коли наречений в **чорному** одязі, а наречена в **білому**.

"І сотворив Бог людину по образу Своєму, по образу Божому сотворив її; як чоловіка та жінку сотворив їх."

(с) Біблія, книга Буття

"Те, що називають християнською релігією, існувало серед стародавніх і ніколи не переставало існувати з часу створення людини."

(с) Святий Августин

"Слова мудрих – як голки і як вбиті цвяхи, і складачі їх – від одного пастиря."

(с) Екклезіаст

Дао – Логос

道

"Спочатку було Слово, і Слово було у Бога, і Слово було Бог."

"Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος."

太初有道，道与神同在，道就是神。

"Tai chu you dao, dao yu shen tong zai, dao jiu shi shen."

Так в **Біблії** на китайській мові звучить початок **Євангелії ап. Івана** (доказ на: www.bibleonline.ru). Поняття **Логос** (*Слово*) було введено в грецьку філософію **Гераклітом**. Вчення **Геракліта** про **Логос** схоже з вченням **Лао-Цзи** про **дао**.

У 1703 р. німецький філософ, логік, математик, фізик, юрист, історик, дипломат та мовознавець **Вільгельм Лейбніц** описав двійкову систему числення з цифрами **0** та **1**, на якій заснована сучасна **комп'ютерна техніка**. Йому ж належить авторство використання моделі **ІНЬ-ЯН** в філософських та математичних теоріях, він же зробив першу спробу перекласти **"Дао Де Цзін"** на Заході.

***"Хай буде слово ваше: так, так; ні, ні;
а що більше того, те від лукавого."***

(с) Ісус Христос

Все можливе буття існує в духовному світі [0] (*дія уяви*), де немає [обмежень] часу та простору. В матеріальному світі [1] (*в яві*) духовне буття (*бытие – рос.*) матеріалізується, як подія (*событие – рос.*) в часі та просторі. Існує і зворотній зв'язок (*Матв.18:18, Лук.17:21 – об'єднання*).

Щоб правильно зрозуміти вчення "Дао Де Цзін"
достатньо просто прочитати початок та кінець.

Перше та останнє речення "Дао Де Цзін":

**"Істина, яка може бути виражена словами,
не є правдива істина..."**

"Істина розумного – це діяння без [словесної] боротьби."

"Душевна людина (*плотська, груба, матеріалістична*) не приймає того, що від Духа Божого (*Духа істини – Ів.14:17*), тому що вона вважає це глупотою (*41 вірш „Дао Де Цзін”*); і не може розуміти, тому що про це потрібно судити духовно (*вид судження без свого матеріалістичного "я" та часу – Рим.12:2*)."

(с) ап. Павло
1Кор.2:14

**"Сіється тіло душевне, повстає тіло духовне.
Є тіло душевне, є тіло і духовне."**

(с) ап. Павло
1Кор.15:44

**"Що користі, брати мої, коли хто говорить, що він має віру
(переконання), а діл не має? Чи може ця віра спасти його?
...Бо, як тіло без духа мертво, так і віра без діл мертва."**

(с) ап. Яків
Як.2:14,26

Старий Учитель

Вчення про істину та благодать

1

Істина, яка може бути виражена словами, не є правдива істина. Ім'я, яке може бути названо, не є правдиве ім'я (1). Безіменне [таємне, темне] є початок неба [духовного] та землі [матеріального], що назване ім'ям [явне, висвітлене] – мати [матерія, втілення] всіх речей (2). Тому той, хто вільний від пристрастей [пробуджений], бачить чудесну таємницю істини [духовну істину], а хто має пристрасті, бачить її лише в кінцевій формі [матеріальному прояві] (3). Безіменне [духовне] і що названо ім'ям [матеріальне] одного і того ж походження [від цілого], але з різними назвами ["інь" і "ян" – 42 вірші] (4). Разом вони називаються найглибшими (5). Перехід від одного найглибшого до іншого – двері до всього чудесного* (6).

* коментар на 8 стор.

1. Вих.3:13-15; Чис.23:19; Ів.4:24; Ів.17:6; Дії.17:22-25; Дії.19:1,2
2. Бут.1:1; Бут.1:27; Бут.2:24; Прип.3:19,20; Прип.8:22,23; Лук.7:35
3. Ів.8:3-11; Ів.8:54,55; Ів.19:30; Матв.27:54; Ів.14:17; 1Кор.2:14
4. Ів.10:30; Ів.10:37,38; Ів.17:26
5. Еф.3:14-19; 1Кор.2:10
6. Ів.10:9; Ів.14:6

2

Коли всі на землі дізнаються, що прекрасне є прекрасним, з'являється й потворне. Коли всі дізнаються, що добре є добром, виникає і зло (1). Тому буття і небуття породжують одне одного, важке і легке створюють один одного, довге та коротке взаємно співвідносяться, високе і низьке взаємно визначаються, звуки, зливаючись, приходять в гармонію, попереднє і наступне впливають один за одним (2). Тому розумний, роблячи справи, вважає за краще недіяння (3); здійснюючи вчення, не вдається до слів (4); викликаючи зміни речей, не здійснює їх сам (5); створюючи, не володіє тим, що створене (6); приводячи в рух, не докладає до цього зусиль (7); успішно завершуючи щось, не пишається (8). Оскільки він не пишається, його заслуги не можуть бути відкинуті (9).

1. 1Кор.15:56; Рим.7:7-12
2. Еккл.3:1-8
3. Ів.8:10,11; Ів.8:28; Лук.22:42; Мар.10:52
4. 1Кор.14:21; Ів.10:37,38
5. Ів.8:16; Ів.8:42; Ів.16:13; Лук.10:1
6. Ів.12:34-36; Ів.6:15
7. Ів.10:37; Ів.5:20; Ів.14:10
8. Іс.10:15; 1Кор.13:4-7
9. Ів.8:54,55; Ів.17:5; Прит.4:7-9; Ів.5:39

3

Якщо не цінувати мудреців, то в народі не буде сварок (1). Якщо не цінувати рідкісних предметів, то не буде злодіїв серед народу (2). Якщо не показувати того, що може викликати заздрість, то не будуть хвилюватися серця народу (3). Тому, керуючи державою, розумний робить серця людей порожніми, а шлунки – повними. Його управління послаблює їх волю і зміцнює кістки. Він постійно прагне того, щоб у народу не було знань і пристрастей, а ті, хто мають знання не сміли б діяти (4). Здійснення недіяння завжди приносить спокій (5).

1. Матв.10:34; Ів.16:2; Ів.17:3
2. Матв.6:19-21
3. Матв.4:8-10
4. Мар.4:11,12; 1Пет.5:5; Рим.13:2
5. Євр.3:18; Єр.6:16

4

Істина проста, але в застосуванні невичерпна. О, найглибша! Вона здається праматір'ю усіх речей (1). Якщо притупити її проникливість, звільнити її від безладу, стримати її блиск, уподібнити її порожині, то вона буде здаватися ясно існуючою. Я не знаю, хто її породив, я лише знаю, що вона передує небесному владці (2).

1. Ів.3:6-8; 1Кор.6:19; Ів.10:34; Бут.1:26
2. Дан.4:32; Іс.60:19; 2Пар.2:6; Об.4:1-11

5

Небо та земля не використовують любов людей та дозволяють всім істотам жити власним життям (1). Розумний не використовує любов людей та дозволяє людям жити власним життям. Хіба простір між небом та землею не схожий на ковальський міх? Чим більше в ньому порожнечі, тим довше він діє, чим сильніше в ньому рух, тим більше з нього виходить повітря (2). Той, хто багато говорить, часто зазнає невдачі, тому краще знати міру (3).

1. Бут.4:6,7; Еккл.9:7; Матв.12:31; Лук.15:11,12
2. Бут.1:2; Бут.1:6-8; Пс.18:2
3. Прит.10:19; Еккл.9:11; Матв.6:7,8; Сир.7:14

6

Перетворення невидимої істини нескінченні. Істина – найглибші ворота народження. Найглибші ворота народження – корінь неба та землі. Вона існує вічно подібно нескінченній нитці, і її дія невечерна.

- Еккл.1:7; Дан.6:26; 2Кор.4:3,4; 2Кор.4:18; Євр.11:1-3; 1Тим.1:17; Ів.3:5-12

7

Небо та земля – довговічні. Небо та земля довговічні тому, що існують не для себе. Ось чому вони можуть бути довговічними (1). Тому розумний ставить себе позаду інших, завдяки чому він виявляється попереду (2). Він нехтує своїм життям, і тим самим його життя зберігається (3). Чи не відбувається це через те, що він нехтує особистими інтересами? Навпаки, він діє згідно своїм особистим інтересам (4).

1. Матв.24:35; Ів.14:24; Ів.5:30; Рим.14:7,8
2. Ів.7:18; Матв.7:12; Матв.20:16; Ів.8:54; Фил.2:3-11
3. Лук.17:33; Ів.5:39; Ів.10:17,18; Лук.22:42
4. Ів.17:5; Матв.26:63,64; 1Кор.15:42-46; Євр.8:1,2; Євр.5:5; Об.3:21

8

Вища чеснота подібна до води (1). Вода приносить користь усім істотам і не бореться з ними (2). Вона знаходиться там, де люди не бажали б бути. Тому вона схожа на істину (3). Людина, що володіє вищою чеснотою, так само, як і вода, повинна селитися ближче до землі, її серце повинно бути наповненим внутрішнім спонуканням; у відносинах з людьми вона повинна бути доброзичливою; в словах повинна бути щирою; в управлінні повинна бути послідовною; у справах повинна виходити з можливостей; в діях повинна враховувати час. Оскільки така людина, так само як і вода, не бореться з речами, вона не робить помилок (4).

1. Ів.4:10
2. Ів.13:14; Лук.6:29
3. Матв.23:12; Ів.3:13; Ів.6:42
4. Ів.7:8; Дан.9:25-27; Дан.12:4; Лук.19:41-44; Ів.7:37-39; Лук.17:21; Прит.4:23

9

Краще нічого не робити, ніж прагнути до того, щоб щонебудь наповнити (1). Якщо чим-небудь гострим весь час користуватися, воно не зможе довго зберегти свою гостроту (2). Якщо дім наповнений золотом та дорогоцінними каменями, то ніхто не в силах їх вберегти. Якщо багаті та знатні виявляють хизування, вони самі накликають на себе біду (3). Коли справа завершена, людина повинна відійти. У цьому закон небесної істини (4).

1. Матв.26:7-13
2. Вих.20:7
3. Матв.6:27; Матв.6:34; Матв.6:21
4. Ів.17:4-6; Ів.17:25,26; Ів.16:7; Ів.16:13; Ів.16:26-28

10

Якщо дух та тіло будуть у єдності, чи можна зберегти його (1)? Якщо зробити дух м'яким, чи можна стати безпристрасним

подібно новонародженому (2)? Якщо споглядання стане чистим, можливі тоді помилки (3)? Чи можливо любити народ та керувати країною, не вдаючись до мудрості (4)? Чи можливі перетворення в природі, якщо слідувати м'якості (5)? Чи можливо здійснення недіяння, якщо пізнати всі взаємовідносини в природі (6)? Створювати і виховувати створене; створюючи, не володіти тим, що створене; приводячи в рух, не докладати до цього зусиль; керуючи, не вважати себе володарем – ось що називається глибокою благодаттю (7).

1. Ів.10:30; Ів.14:28; Ів.16:28; Гал.4:29; Сир.37:28
2. Плач.4:10-13; Гал.6:8; Ів.5:26; 1Ів.3:15; Ів.4:10; Прит.5:15; Бут.1:6; Ів.4:14; Матв.14:29,30; Пісн.8:7; 3Цар.11:38
3. Матв.7:21; Ів.14:6
4. Лук.7:33-35; Мар.2:17
5. Іс.45:7
6. Ів.8:55; Ів.10:34; Ів.14:12
7. Мар.10:42-45; Ів.18:36; 3Ів.1:4; 1Ів.3:18; 1Ів.2:1-5

11

Тридцять спиць з'єднуються в одній ступиці, утворюючи колесо, але вживання колеса залежить від порожнечі між спицями. З глини роблять посудини, але вживання посудин залежить від порожнечі в них. Пробивають двері та вікна, щоб зробити будинок, але користування будинком залежить від порожнечі в ньому. Ось чому корисність чого-небудь наявного залежить від порожнечі.

Дан.8:14; Євр.9:11,12; Євр.9:24; 1Кор.6:19; Матв.23:25-28; Лук.9:62; Дії.19:19; Матв.13:44; Матв.5:5; Еккл.12:7; Еккл.3:21; Ів.3:6-8; Прит.25:28

12

П'ять кольорів наповнюють зір. П'ять звуків наповнюють слух. П'ять смакових відчуттів наповнюють смак (1). Швидка їзда та полювання хвилюють серце (2). Коштовні речі змушують людину чинити злочини. Тому розумний прагне зробити своє життя наповненим відчуттями, а не мати красиві

речі. Він відмовляється від останнього і обмежується першим (3).

1. Пс.49:12; Дії.17:24,25; Матв.25:40; Прит.18:21
2. Еккл.9:7-10; Еккл.11:10
3. Прит.11:28; Йов.31:25-28; Матв.6:31-33

13

Слава та ганьба подібні страху. Знатність подібна великому нещастю в житті. Що значить, слава та ганьба подібні страху? Це означає, що нижчестоячі люди здобувають славу зі страхом і втрачають її також зі страхом (1). Що значить, знатність подібна великому нещастю в житті? Це значить, що я маю велике нещастя, тому що я дорожу самим собою. Коли я не буду дорожити самим собою, тоді у мене не буде і нещастя. Тому знатний, самовіддано служачи людям, може жити серед них. Добрий, той хто самовіддано служить людям, може перебувати серед них (2).

1. Ів.8:23; 1Ів.4:18; Прит.1:7
2. Мар.10:45; Лук.19:37-40; Матв.21:46

14

Дивлюся на неї і не бачу, а тому називаю її невидимою. Слухаю її і не чую, тому називаю її нечутною. Намагаюся схопити її і не можу, тому називаю її мізерною. Не потрібно прагнути дізнатися про джерело її, тому що вона єдина з нами. Її верх не освітлений, її низ не затемнений. Вона нескінченна і не може бути названою. Вона знову повертається до небуття. Її називають формою без форми, образом без істоти. Тому вважають її неясною та туманною. Зустрічаюся з нею і не бачу обличчя її, іду за нею і не бачу спину її. Дотримуючись стародавньої істини, щоб оволодіти існуючими речами, можна пізнати давній початок. Це називається принципом істини.

- 2Кор.3:18; 1Ів.2:14; Ів.8:25-27

15

У давнину ті, хто був здатний до вченості, знали дрібні та найтонші речі (1). Але іншим їх глибина невідома. Оскільки вона невідома, я довільно даю їм опис: вони були несміливими, ніби переходили взимку потік (2); вони були нерішучими, як ніби боялися своїх сусідів (3); вони були важливими, як гості (4); вони були обережними, ніби переходили по таючому льоду (5); вони були простими подібно необтесаному дереву (6); вони були неосяжними, подібно долині (7); вони були непроникними, подібно каламутній воді (8). Це були ті, які, дотримуючись спокою, уміли брудне зробити чистим (9). Це були ті, які своїм умінням зробити довговічний рух спокійним, сприяли життю (10). Вони дотримувалися істини і не бажали зайвого. Не бажючи зайвого, вони обмежувалися тим, що існує, і не створювали нового (11).

1. Прим.Сол.7:21-28
2. Матв.5:3
3. Матв.5:5
4. Матв.5:9; Прит.22:29
5. Матв.17:24-27; 1Кор.8:13
6. Пс.18:8; Матв.10:16
7. Матв.13:54; Мар.6:2
8. Ів.6:51-53; Ів.6:60-63; Ів.6:66-69
9. Мар.7:14,15
10. Матв.11:28-30; Еккл.9:16-18
11. Матв.5:17; Еккл.1:9-11; Іс.45:7; Іс.66:22; Об.21:5

16

Потрібно зробити своє серце максимально неупередженим, твердо зберігати спокій, і тоді всі речі будуть змінюватися самі собою, а нам залишиться лише споглядати їх повернення (1). В світі – велика різноманітність речей, але усі вони повертаються до свого початку (2). Повернення до початку називається спокоєм, а спокій називається поверненням до суті. Повернення до суті називається постійністю (3). Знання постійності називається досягненням ясності, а незнання постійності призводить до безладу і в результаті до зла (4).

Той, хто знає постійність стає досконалим; той, хто досяг досконалості, стає справедливим; той, хто знайшов справедливість, стає правителем (5). Той, хто стає правителем, слідує небу. Той, хто слідує небу, слідує істині (6). Той, хто слідує істині, вічний, і до кінця життя такий правитель не наражатиметься на небезпеку (7).

1. Матв.6:27; Йов.21:23-25; Еккл.9:17; Ів.8:6-8; Євр.3:18
2. Еккл.1:7; Еккл.9:5; Еккл.12:7
3. Євр.3:18; Еккл.7:14; Чис.23:19; Як.1:17
4. Ів.8:55; Ів.16:2,3
5. Ів.18:36,37
6. Матв.7:21; Ів.14:10; Ів.3:12
7. Пс.61:8; Ів.8:54; 2Кор.4:3,4; Гал.6:7,8; Ів.14:12; Об.3:21

17

Найкращий правитель той, про якого народ знає лише те, що він існує. Дещо гірші ті правителі, які вимагають від народу щоб народ їх любив та прославляв. Ще гірші ті правителі, яких народ боїться, та гірші за всіх ті, яких народ зневажає (1). Тому, хто не заслуговує довіри – не користується довірою людей. Хто вдумливий і стриманий у словах, успішно здійснює справи, – і народ говорить, що він слідує природності (2).

1. Ос.6:6; Матв.5:23,24; Матв.25:40; Мар.10:42-44
2. Ів.9:31-33

18

Коли усунули велику істину, з'явилися "людинолюбство" та "справедливість" (1). Коли з'явилося мудрування, виникло і велике лицемірство (2). Коли родичі в розбраті, тоді з'являються "синівська шанобливість" та "батьківська любов" (3). Коли в державі панує безлад, тоді з'являються і "вірні слуги" (4).

1. Лук.18:19; 1Ів.1:5; 1Ів.2:9; 1Ів.2:11; 1Ів.4:20; 1Ів.5:20
2. Йов.34:19; Прит.27:19; Повт.10:14-19; Матв.5:46-48; Як.2:8-10; 1Кор.4:6

3. 1Кор.7:14; Матв.6:33
4. Єзек.34:10; Соф.3:13; Лук.4:18-20; Ів.10:11-15; 1Ів.2:27

19

Коли будуть усунуті мудрування та вченість, народ буде щасливішим у сто крат; коли будуть усунені "людинолюбство" та "справедливість", народ повернеться до синівської шанобливості та батьківської любові; коли будуть знищені хитрість та нажива, зникнуть злодії та розбійники. Всі ці речі походять від нестачі знань (1). Просто потрібно вказувати людям, що вони повинні бути простими та скромними, зменшувати особисті бажання та звільнитися від пристрастей (2).

1. Дії.19:18-20
2. Матв.11:25-30

20

Коли буде знищена вченість, тоді не буде і печалі (1). Яка незначна різниця між обіцянкою та лестощами і яка велика різниця між добром та злом (2)! Треба уникати того, чого люди бояться (3). О! Який хаотичний світ, де все ще не встановлений порядок (4). Всі люди радісні, ніби присутні на урочистому частуванні або святкують прихід весни (5). Тільки я один спокійний і не виставляю себе на світло (6). Я подібний до дитини, яка не з'явилася на світ. О! Я лечу! Здається, немає місця, де міг би зупинитися (7). Всі люди сповнені бажань, тільки я один подібний до того, хто відмовився від усього. Я серце безумної людини. О, яке воно порожнє! Всі люди сповнені світла. Тільки я один подібний до того, хто занурений у морок. Всі люди допитливі, тільки я один байдужий. Я подібний до того, хто мчить в світовому просторі і не знає, де йому зупинитися. Всі люди виявляють свою здатність, і тільки я один схожий на дурного й низького (8). Тільки я один відрізняюся від інших тим, що бачу основу в їжі (9).

1. Еккл.1:18
2. 1Цар.16:7; Сир.37:7,8; Іс.7:14,15; Бут.3:5

3. 1Ів.4:18
4. Прит.13:24; 1Тим.3:4-5
5. Матв.22:1-3
6. Ів.7:3-8
7. 2Кор.3:17
8. 1Кор.3:19; Як.4:5,6; Іс.53:2-6
9. Ів.4:31,32; Прит.15:14

21

Зміст великої проникливості підпорядковується тільки істині (1). Істина безтілесна (2). Істина туманна та невизначена. Проте у її туманності та невизначеності містяться образи. Вона туманна та невизначена. Проте у її туманності та невизначеності приховані речі. Вона глибока та темна. Проте в її глибині та темноті приховані найтонші частки. Ці найтонші частки мають вищу дійсність та достовірність (3). З давніх часів до наших днів її суть незмінна. Тільки слідуючи їй, можна пізнати початок всіх речей. Яким чином ми пізнаємо початок всіх речей? Тільки завдяки їй (4).

1. Рим.8:9; Ів.14:10; Ів.12:49; 1Кор.7:23; Ів.15:15
2. Ів.4:24; Лук.24:39; Рим.2:28,29; Рим.8:1,2; Рим.8:5; Гал.4:29; 1Ів.3:24
3. Ів.3:8; Ів.16:12-14
4. Ів.17:25,26; 1Ів.4:1-13

22

В давнину говорили: «збиткове стає досконалим, криве – прямим, пусте – наповненим, старе змінюється новим; прагнучи до малого, досягаєш багато чого; прагнення отримати багато веде до помилок» (1). Тому розумний прислуховується до цього повчання. Розумний виходить не тільки з того, що сам бачить, тому може бачити ясно; він не вважає правим тільки себе, тому може володіти істиною; він не прославляє себе, тому має заслужену славу, він не звеличує себе, тому він старший серед інших. Він нічому не протистоїть, тому він непереможний (2). Слова давніх: «збиткове стає досконалим...» – хіба це пусті слова? Вони дійсно вказують людині шлях до правдивої досконалості (3).

1. Лук.11:35; Лук.5:37-39; Сир.9:13
2. Сир.37:15-20
3. Лук.18:9-14; Лук.15:10-32

23

Треба менше говорити, слідувати природності (1). Швидкий вітер не триває весь ранок, сильний дощ не протримається весь день. Хто робить все це? Небо та земля. Навіть небо та земля не можуть зробити що-небудь довговічним, тим більше людина. Тому вона служить істині. Хто служить істині (*природі*), той тотожний істині (*природний*). Хто служить благодаті (*щастю*), той тотожний благодаті (*щасливий*) (2). Той, хто віддає, тотожний відданому (3). Той, хто тотожний істині, набуває істину (4). Той, хто тотожний благодаті, набуває благодать (5). Той, хто тотожний відданому, набуває тільки віддане (6). Тільки сумніви породжують зневіру (7).

1. Вих.20:9,10; Мар.2:27,28; Матв.12:5-8
2. 1Кор.11:3; Гал.3:28
3. Лук.6:45
4. Матв.22:37-40; Лук.10:27,28; Матв.25:40; Матв.25:45
5. Мар.9:41; Матв.7:12
6. 1Ів.4:8; Рим.8:28
7. Як.1:8; Матв.6:24; Лук.14:27-33; Лук.15:17-19; Лук.15:31; Пс.138:7,8

24

Хто піднявся навшпиньки, не може так довго стояти. Хто робить великі кроки, не може так довго йти. Хто сам себе виставляє на світ, той не блищить. Хто сам себе вихваляє, той не здобуде слави. Хто нападає, не досягає успіху. Хто сам себе підносить, не може стати старшим серед інших. Якщо виходити з істини, все це називається зайвим бажанням та марною поведінкою. Таких ненавидять всі істоти. Тому людина, що володіє істиною, не робить цього.

- 1Кор.13:2-8; Ів.15:13

25

Ось річ, в хаосі виникає, перш неба та землі народилася! Вона беззвучна! Вона позбавлена форми! Самотньо стоїть вона і не змінюється. Всюди діє і не має перешкод. Її можна вважати матір'ю землі (1). Я не знаю її імені. Позначаючи ієрогліфом, назву її „дао” (істина); довільно даючи їй ім'я, назву її великою. Велика – вона в нескінченному русі. Що знаходиться в нескінченному русі не досягає межі. Не досягаючи межі, вона повертається до свого початку (2). Ось чому велика істина, велике небо, велика земля, великий також і правитель. У Всесвіті є чотири великих, і серед них – правитель (3). Людина слідує законам землі. Земля слідує законам неба. Небо слідує законам істини, а істина слідує самій собі (4).

1. Лук.7:35; Прит.3:18-22; Прит.8:12-32
2. Еккл.1:7; Ів.7:38
3. Об.17:14; Об.21:22-24; Ів.8:12
4. Лук.11:2; Лук.17:20-21; Ів.5:38,39

26

Важке є основою легкого. Спокій є головним в русі. Тому розумний, крокуючи весь день, не відходить від воза з важким вантажем. Хоча він живе прекрасним життям, але він у нього не занурюється (1). Чому володар десяти тисяч возів, зайнятий собою, так зневажливо дивиться на світ? Нехтування руйнує його основу, а його квапливість призводить до втрати влади (2).

1. Сир.33:14; Вих.4:11
2. Прит.25:28; Повт.28:12; Еккл.3:11

27

Той, хто вмiє йти не залишає слiдiв. Той, хто вмiє говорити не допускає помилок. Хто вмiє рахувати, не користується iнструментом для рахунку. Хто вмiє закривати дверi, не вживає запор i закриває їх так мiцно, що вiдкрити їх неможливо. Хто

вміє зав'язувати вузли, не вживає мотузку, але зав'язує так міцно, що розв'язати неможливо (1). Тому розумний постійно вміло рятує людей і не залишає їх. Він завжди вміє рятувати істоти, тому він не залишає їх. Це називається глибокою мудрістю. Таким чином, чеснота є вчителем недобрих, а недобрі – її опорою (2). Якщо недобрі не цінують свого вчителя і добродіє не любить свою опору, то вони, хоч і вважають себе розумними, занурені в сліпоту. Ось що найбільш важливо і глибоко (3).

1. 2Кор.3:14; Об.5:5
2. Ів.13:7; Ів.14:18; 2Кор.6:16; Євр.8:10; Лук.11:13; Прит.9:1-6
3. Лук.11:35; Матв.23:24; Матв.15:12-14; 1Кор.1:20

28

Хто знаючи свою хоробрість, зберігає скромність, той подібно гірничого струмка стає головним в країні. Хто став головним в країні, той не залишає постійної благодаті і повертається до стану немовляти (1). Хто, знаючи святкове, зберігає для себе буденне, той стає прикладом для всіх (2). Хто став прикладом для всіх, той не відривається від постійної благодаті і повертається до початкового (3). Хто, знаючи свою славу, зберігає для себе безвість, той стає головним в країні (4). Хто став головним в країні, той досягає досконалості в постійній благодаті і повертається до природності. Коли природність розпадається, вона перетворюється на засіб, за допомогою якого розумний стає керуючим і великий порядок не руйнується (5).

1. Матв.18:3; 1Кор.14:20
2. Мар.2:27,28; Сир.33:3-12
3. Матв.6:5-8
4. Ів.6:15
5. Еккл.12:7; Ів.14:18-21; Лук.20:17,18

29

Якщо хто-небудь силою намагається оволодіти країною, то, бачу я, він не досягає своєї мети. Країна подібна тасмничій

посудині, до якої не можна доторкнутись. Якщо хто-небудь торкнеться її, то зазнає невдачі. Якщо хто-небудь схопить її, то її втратить (1). Тому одні істоти йдуть, інші – йдуть за ними; одні розквітають, інші висихають; одні зміцнюються, інші слабшають; одні створюються, інші руйнуються. Тому розумний відмовляється від надмірностей, усуває розкіш та марнотратство (2).

1. Еккл.9:11
2. Матв.8:20; Матв.16:24-26; Ів.10:25-29

30

Хто служить голові народу за допомогою істини, не підкоряє інші країни за допомогою військ, бо це може обернутися проти нього (1). Де побували війська, там ростуть терен, і колючки. Після великих воєн настають голодні роки (2). Майстерний полководець перемагає і на цьому зупиняється, і він не насмілюється здійснювати насильство. Він перемагає і себе не прославляє. Він перемагає і не нападає. Він перемагає і не пишається. Він перемагає тому, що його до цього змушують. Він перемагає, хоча він і не войовничий (3). Коли істота, повна сил, стає старою, то це називається відсутністю істини. Хто не дотримується істини, загине раніше часу (4).

1. Матв.26:51-54; Дії.1:8; Дії.13:47,48
2. Матв.13:24-30
3. Лук.20:20-39
4. Іс.65:20; Ів.5:26; Єзек.18:31,32; 2Кор.13:11

31

Хороше військо – засіб, що породжує нещастя, його ненавидять всі істоти. Тому людина, яка служить істині, його не вживає (1). Шляхетний правитель під час миру у відношенні сусідніх країн воліє бути поступливим і лише на війні застосовує насильство. Військо – знаряддя нещастя, тому шляхетний правитель не прагне використовувати його, він застосовує його, тільки коли його до цього змушують.

Головне полягає в тому, щоб дотримуватися спокою, а в разі перемоги себе не прославляти. Прославляти себе перемогою – це значить радіти вбивству людей. Той, хто радіє вбивству людей, не може завоювати співчуття в країні. Благополуччя створюється повагою, а нещастя походить від насильства (2). Зліва будуються начальники флангів, справа стоїть полководець. Кажуть, що їх потрібно зустріти похоронною процесією. Якщо вбивають багатьох людей, про це треба гірко плакати. Перемогу слід відзначати похоронною процесією (3).

1. Матв.4:8-11; Матв.26:52-54
2. Прит.15:28; Прит.16:18
3. Ос.6:6; Як.2:13

32

Істина вічна та безіменна. Хоча вона мізерна, але ніхто в світі не може її підпорядкувати собі (1). Якщо знать та правителі зможуть її дотримуватися, то всі істоти самі стають спокійнішими. Тоді небо і земля зіллються в гармонії, настануть щастя і благополуччя, а народ без наказу заспокоїться (2). При встановленні порядку з'явилися імена. Оскільки виникли імена, потрібно знати межу їх використання. Знання межі дозволяє позбутися від небезпеки (3). Коли істина знаходиться у світі, усі істоти прагнуть до неї, подібно до того, як гірські струмки течуть до річок і морів (4).

1. Повт.32:39; Як.4:5,6
2. Повт.5:29
3. 1Кор.15:22; 1Кор.15:45-50
4. Еф.4:11-16; 1Ів.3:15

33

Хто знає людей, той розумний. Хто знає себе просвітлений. Переможець людей сильний. Хто перемагає самого себе могутній. Знаючий достаток багатий. Хто діє із завзятістю, має волю. Хто не втрачає свою природу, довговічний. Хто вмер, але не забутий, той безсмертний.

- Ів.5:39; 1Тим.6:13-16; 1Тим.4:16; Лук.15:17

34

Велика істина присутня всюди. Вона може знаходитися як зправа, так і зліва (1). Завдяки їй народжується все, що існує і не припиняє свого зростання (2). Вона здійснює подвиги, але слави собі не бажає. З любов'ю виховуючи всі істоти, вона не вважає себе їх володарем (3). Вона ніколи не має власних бажань, тому її можна назвати незначною (4). Усе, що існує повертається до неї, але вона не розглядає себе їх володарем (5). Її можна назвати великою. Вона стає великою, тому що ніколи не вважає себе такою (6).

1. Пс.138:7,8
2. Лук.12:28; Пс.21:11; Пс.138:15; Матв.13:31,32; Бут.5:1,2
3. Матв.11:27; Ів.8:50 Ів.5:45; Матв.20:25-28; Прит.3:33-35
4. Лук.17:20,21; Ів.14:10
5. Матв.18:18; Ів.10:30-38; Лук.4:16-21; Еккл.12:7; Ів.14:12; Ів.14:28; Ів.16:7-16
6. Ів.13:12-15; Ів.14:8-10; 1Ів.4:12; Як.4:5,6; 1Ів.4:20; 1Ів.2:9

35

До того, хто представляє собою великий образ істини, приходить весь народ. Люди приходять, і він їм не заподіює шкоди. Він приносить їм мир, спокій, музику та їжу. Навіть мандрівник у нього зупиняється (1). Коли істина виходить з уст, вона прісна та неприємна. Вона невидима, і її не можна почути (2). Але у дії вона невичерпна (3).

1. Мар.12:10-12; Лук.19:47,48
2. Ів.8:43; Ів.8:47; Ів.7:15-18
3. Матв.13:54

36

Щоб щось стиснути, необхідно спочатку розширювати. Щоб щось послабити, потрібно спочатку зміцнювати. Щоб щось знищити, необхідно спочатку зрошувати. Щоб щось у когось відняти, потрібно спочатку дати. Це називається глибокою істиною (1). М'яке і слабке перемагається твердим і

сильним, а тверде і сильне м'яким і слабким (2). Як риба не може покинути глибину, так і держава не повинна відкривати простим людям свої досконалі методи управління (3).

1. Матв.7:12; 1Кор.15:33-36; Мар.4:13,14; Ів.11:25; Кол.3:1-4
2. 1Кор.1:27
3. Мар.4:9-13; Матв.22:11-14; Дії.7:22; Іс.36:6; Іс.42:1-4; Еф.6:12; Дан.7:27; Ів.18:33-37; Об.21:22-24

37

Істина постійно прагне до рівноваги, проте немає нічого такого, що б вона не робила заради спокою. Якщо знать та правителі будуть її дотримуватися, то всі істоти будуть виправлятися самі собою. Якщо ті, які виправилися, захочуть діяти, то я буду заспокоювати їх за допомогою простого буття без імені (1). Просте буття, яке не володіє ім'ям, для себе нічого не бажає. Відсутність бажання приносить спокій, і тоді порядок в країні сам собою встановиться (2).

1. Євр.7:1-4; Євр.7:7; Євр.7:22-28
2. Матв.11:25-30; Ів.3:16; 1Ів.4:11

38

Людина з вищою благодаттю не прагне робити добрі справи, тому така людина доброчесна. Людина з нижчою благодаттю прагне робити добрі справи на показ, тому така людина не доброчесна. Людина з вищою благодаттю здійснює недіяння. Людина з нижчою благодаттю діяльна, і її дії нарочиті. Хто володіє вищою любов'ю до людини стримує себе, здійснюючи недіяння. Людина вищої справедливості діяльна, і її дії нарочиті. Людина, яка в усьому дотримується ритуалу, діє, сподіваючись на взаємність (1). Якщо вона не зустрічає взаємності, то вона вдається до покарань (2). Ось чому благодать з'являється тільки після втрати істини; любов – після втрати благодаті; справедливість – після втрати любови; ритуал – після втрати справедливості. Ритуал – це ознака відсутності довіри і відданості. У ритуалі – початок смуги (3). Внутрішня суть – це істина, це головне; а зовнішній

вигляд – це початок невігластва. Тому велика людина бере істотне і залишає другорядне (4). Вона користується плодом і незважає на його прикраси. Вона віддає перевагу головному і відмовляється від другорядного (5).

1. Рим.13:10; Сир.19:18; Матв.6:3-8
2. Матв.24:10-12; Матв.19:16-22
3. Дії.6:9-14; Дії.7:48-60
4. Іс.7:14,15; Матв.23:25; 2Кор.4:16; Матв.7:17; Матв.7:20; Ів.12:24; Ів.15:2; Ів.15:4; Ів.15:8
5. 1Кор.13:11; Гал.4:1,2; Ів.15:15,16

39

Ось ті, які з давніх часів знаходяться в єдності*. Завдяки єдності небо стало чистим, земля – спокійною, дух – чуйним, долина – квітучою. Завдяки єдності почали народжуватися всі істоти. Завдяки єдності знать та правителі стають зразком у світі. Ось що створює єдність (1). Якщо небо не чисте – воно гримить блискавками, якщо земля не спокійна – вона розколюється, якщо дух не чуйний – він зникає, якщо долини не цвітуть – вони перетворюються на пустелю, якщо речі не народжуються – вони зникають. Якщо знать та правителі не є прикладом благочестя, вони будуть повалені (2). Незнатні є основою для знатних, а низьке – підставою для високого. Тому знать та правителі самі називають себе самотніми, сірими, нещасливими. Це відбувається тому, що вони не розглядають незнатних як свою основу. Це помилковий шлях. Якщо розібрати воза, на якому сидиш, що залишиться? Не можна вважати себе дорогоцінним, як алмаз, а треба бути простим, як камінь (3).

* про єдність в 42 вірші.

1. Іс.57:21; Єзек.18:32; Єзек.33:11; 1Кор.14:33; 2Кор.13:11; Матв.25:34-40
2. Матв.25:41-45; Матв.22:11-14; 1Кор.1:20
3. Прит.27:24; Рим.13:1; Ів.19:9-12; 1Тим.6:1; Кол.4:1

40

Перетворення в протилежне є дія істини, слабкість є властивість істини (1). В світі всі речі народжуються з буття, а буття народжується з небуття (2).

1. Як.4:6; Іс.53:7-12
2. Повт.29:29; Ам.3:7; Як.2:18; 1Кор.2:10; 1Ів.2:27; Єзек.36:27; Лук.17:21

41

Людина вищої вченості, дізнавшись про істину, прагне до її здійснення (1). Людина середньої вченості, дізнавшись про істину, то дотримується її, то її порушує (2). Людина нижчої вченості, дізнавшись про істину, піддає її глузуванню (3). Якщо вона не піддавалася б глузуванню, не була б істиною (4). Тому існує приказка: хто дізнається істини, схожий на темного; хто проникає в істину, схожий на відступаючого; хто на висоті істини, схожий на заблудшого; людина вищої чесноти схожа на просту; великий освічений схожий на невігласа (5); безмежне добродіяння схоже на його недолік; поширення добродіяння схоже на його розкрадання; істинна правда схожа на її відсутність (6). Великий квадрат не має кутів; велика посудина не має краю; сильний звук не можна почути; великий образ не має форми. Істина прихована від нас і не має імені. Але тільки вона здатна допомогти усім істотам і привести їх до досконалості (7).

1. Лук.2:40; Дан.9:24-27; Зах.9:9; Лук.19:41-44; Ів.17:4; Ів.19:30
2. Прит.24:16; 1Ів.2:1,2
3. Матв.7:6; Прит.12:23; Дії.17:32; Гал.6:7,8
4. Матв.22:14; Дії.17:32
5. Іс.53:5; Іс.53:7; Матв.13:57; Ів.8:48-50; Ів.10:17-20
6. Лук.11:35; Еф.4:17-25
7. Ів.3:8; Іс.6:10

42

Істина породжує [гармонійну] єдність, [гармонійна] єдність породжує [взаємодію] двох [протилежностей], дві [протилежності] породжують третє, третє (рух, сила, енергія) породжує все* (1). Все, що існує, містить у собі протилежності інь і ян, наповнені енергією, – це і утворює гармонію (2). Люди не люблять імена «одинокий», «сірий», «нешасливий». Між тим гуни та вани цими іменами називають себе (3). Тому речі підносяться, коли їх принижують, і принижуються, коли їх підносять (4). Чого навчають люди, тому навчаю і я: сильні й жорстокі не помирають своєю смертю. Цим я керуюся у своєму навчанні (5).

** в оригіналі „Дао родить 1, 1 родить 2, 2 родить 3, 3 родить все.”
цей вірш розкриває знак ІНЬ-ЯН, коментарі на стор. 6-8.*

1. Євр.1:5; 2Кор.3:6; Ів.14:16-28; Ів.3:1-21; Мар.4:26-34
2. Матв.19:17; Матв.20:15; Лук.11:13
3. Лук.9:58
4. Матв.19:30; Лук.14:11; Сир.2:5
5. Матв.13:54; Мар.10:18; Матв.10:34-38; Лук.11:13; Лук.23:46; Еккл.12:7

43

На землі найслабші перемагають найсильніших (1). Небуття проникає скрізь і всюди (2). Ось чому я знаю користь від недіяння. На землі немає нічого, що можна було б порівняти з вченням, що не вдається до слів, і користю від недіяння (3).

1. 1Кор.1:26-29; Дан.7:27; Еф.6:12; Об.21:23,24; Дії.26:22-32
2. Прем.Сол.7:24; Євр.4:12; 1Кор.2:10; Сир.42:18-20
3. Прит.10:19; Матв.6:5-8; Євр.4:3; Євр.3:18; 1Пет.3:1,2; Мар.4:18,19; Єр.6:19; Матв.11:28-30; 1Кор.14:14,15; 1Кор.14:21; Іс.29:24; Як.1:5-8; Як.1:17; Рим.8:26

44

Що цінніше – слава чи життя (1)? Що дорожче – життя чи багатство (2)? Що важче пережити – придбання чи втрату (3)? Хто багато збирає, той понесе великі втрати (4). Хто багато накопичує, той матиме великі збитки. Хто знає міру, у того не буде невдачі. Хто знає межу, той не буде наражатися на небезпеку. Він може стати довговічним (5).

1. Ів.10:18; Ів.8:53-58
2. Іс.35:31; Матв.16:26
3. Ів.6:61; Ів.16:12
4. Лук.12:16-21
5. 1Тим.6:6; Прит.16:16; Сир.37:8

45

Велика досконалість схожа на недосконале, але її дія не може бути порушена; велика повнота схожа на порожнечу, але її дія невичерпна. Велика прямота схожа на кривизну; велика проникливість схожа на глупість; великий оратор схожий на заїку (1). Ходьба перемагає холод, спокій перемагає спеку. Спокій створює порядок у світі (2).

1. Ів.6:60-63; Іс.53:1,2
2. 1Кор.14:33

46

Коли в країні панує істина, за допомогою конів орють землю; коли в країні відсутня істина, бойові коні пасуться в околицях. Немає більшого нещастя, ніж незнання межі своєї пристрасті, і немає більшої небезпеки, ніж прагнення до придбання багатств. Той, хто вмів задовольнятися простотою, завжди задоволений своїм життям.

- Прит.4:23; Прит.25:28; 1Тим.6:6; Прит.1:19-33; Лук.7:33-35

47

Не виходячи з двору, можна пізнати світ. Не виглядаючи з вікна, можна бачити природну істину. Чим далі йдеш, тим менше пізнаєш. Тому розумний не ходить, але пізнає все. Не бачачи речей, він проникає в їх сутність. Не діючи, він домагається успіху.

Сир.37:17-20; Ів.4:23,24; Лук.17:20,21; Матв.7:5; 1Тим.4:16; Ів.7:17;
1Ів.2:14; Матв.5:17-22

48

Хто вчиться, з кожним днем збільшує свої знання. Хто служить істині, день у день зменшує свої бажання (1). У безперервному зменшенні бажань людина доходить до недіяння. Немає нічого такого, що б не зробило недіяння. Тому оволодіння землею завжди здійснюється за допомогою недіяння (2). Хто діє, не в змозі опанувати землею (3).

1. Лук.22:42; Лук.11:1,2
2. Мар.13:11; Рим.11:5-8
3. Еф.2:8,9; 2Фесс.3:8-15; Євр.5:7-14; Дії.2:22-24; Ів.14:10

49

Розумний не має свого серця. Його серце складається з сердець народу (1). Добрим я роблю добро і недобрим також роблю добро. Таким чином і виховується чеснота. Щирим я вірний і нещирим також вірний. Таким чином і виховується щирість (2). Розумний живе у світі спокійно і в своєму серці збирає думки народу. Він дивиться на народ, як на своїх дітей (3).

1. Рим.12:15
2. Мих.7:6; Лук.14:26; Мар.12:31; Матв.5:43-48
3. Мар.8:27; Мар.10:24; Ів.13:33-35

50

Люди народжуються і вмирають. З десяти осіб три йдуть до життя, три – до смерті. З кожних десяти ще є три людини, які вмирають від своїх діянь (1). Чому це так? Це відбувається тому, що у них занадто сильне прагнення до життя (2). Є і такий, хто вміло володіє життям. Він, йдучи по землі, не боїться носорога та тигра, вступаючи в битву, не боїться озброєних солдат. Носорогу нікуди встромити в нього свій ріг, тигрові ніде накласти на нього свої кігті, а солдатам нікуди вразити його мечем. У чому причина? Це відбувається тому, що для нього не існує смерті (3).

1. Дан.12:2; Дан.12:9; Дан.12:13; Єзек.18:20; Об.2:17; Об.3:21
2. Мар.8:35; Єзек.18:4; Ів.12:25; 1Ів.3:15
3. Дан.6:19-23; Бут.4:7; Прит.22:29; Еккл.9:11; Повт.32:39; 1Кор.15:54; Рим.8:6

51

Істина породжує речі, благодать зрощує їх. Речі оформляються, форми завершуються (1). Тому немає речі, яка не підкорялася б істині і не цінувала б благодать. Істина шанована, благодать цінима, тому що вони не віддають наказів, а слідуєть природності (2). Істина породжує речі, благодать зрощує їх, плекає їх, виховує їх, удосконалює їх, робить їх зрілими, доглядає за ними, підтримує їх (3). Створювати і не присвоювати, творити і не хвалитися, будучи старшим, не повелівати – ось що називається найглибшою благодаттю (4).

1. Пс.138:13-16; Сир.38:32-35; Іс.29:16; Іс.45:9; Рим.9:21-25
2. Матв.23:37; Ів.10:3-6; Ів.16:2,3
3. 1Кор.13:9-11; Прем.Сол.12:1; 1Кор.15:28; Пс.18:2; Пс.113:10-12
4. Мар.9:35; Ів.10:34-36; Фил.3:13-19

52

На землі є початок, і цей початок – мати землі. Коли буде досягнута мати, то можна дізнатися і її дітей (1). Коли вже відомі

її діти, то знову потрібно пам'ятати про їх матір (2). У такому разі до кінця життя у людини не буде небезпеки (3). Якщо людина залишає свої бажання і звільняється від пристрастей, то до кінця життя не буде в неї втоми. Якщо ж вона розпускає свої пристрасті і поглинена своїми справами, то не буде порятунку від бід (4). Бачення найдрібнішого називається проникливістю (5). Збереження слабкості називається могутністю (6). Слідувати сяйву істини, осягати її найглибший сенс, не наклеювати на людей нещастя – це і є дотримання стабільності (7).

1. Лук.7:33-35; Прит.3:19-24; Прит.8:22-26
2. Вих.20:12; Матв.6:6; Матв.13:54
3. Ів.3:21; Прит.1:20-33
4. Матв.6:31-34
5. Сир.37:17-19
6. Лук.6:29-36
7. 1Ів.1:5; 1Ів.5:20; Ів.4:23,24; 2Кор.3:6

53

Якби я володів знанням, то йшов би по великій дорозі. Єдина річ, якої я боюся, – це вузькі стежки. Велика дорога абсолютно рівна, але народ любить стежки (1). Якщо палац розкішний, то поля вкриті бур'янами і хлібосховища абсолютно порожні. Знать одягається в розкішний одяг, носить зброю, не задовольняється звичайною їжею і накопичує зайві багатства. Все це називається розбоєм і хвастощами. Це є порушенням істини (2).

1. Прит.23:19; Іс.53:6; Матв.9:36; Матв.9:12,13
2. Матв.23:14; Матв.23:5-7; Лук.18:1-8; Як.2:18

54

Хто вміє міцно стояти, того не можна перекинути. Хто вміє спертися, того не можна звалити. Сини і онуки збережуть пам'ять про нього (1). Хто удосконалює істину всередині себе, у того добродішність стає щирою (2). Хто удосконалює істину в родині, у того добродішність стає рясною (3). Хто удосконалює

істину в селі, у того добродішність стає великою (4). Хто удосконалює істину в країні, у того добродішність стає багатою (5). Хто удосконалює істину на землі, у того добродішність стає загальною (6). По собі можна пізнати інших; по одній родині можна пізнати інші; по одному селі можна пізнати інші; по одній країні можна пізнати інші. По одній країні можна пізнати всю землю. Яким чином я дізнаюся, що земля така? Поступаючи так (7).

1. Прит.17:6; 2Цар.18:18; Сир.37:28
2. Як.1:12-26
3. Вих.20:12; 2Кор.12:14
4. Матв.9:35; Мар.1:38; Мар.8:27; Лук.9:51,52
5. Прит.22:29; Еккл.4:13,14; Фил.4:8
6. Ів.12:32; Ів.16:7
7. 1Тим.4:16

55

Хто містить в собі досконалу благодать, той схожий на новонародженого. Отруйні комахи і змії його не вжалють, люті звірі його не схоплять, хижі птахи його не заклюють. Кістки у нього м'які, м'язи слабкі, але він тримає істину міцно (1). Не знаючи союзу двох статей, він володіє життєдайною здатністю. Він дуже чуйний. Він кричить весь день, і його голос не змінюється. Він абсолютно гармонійний (2). Знання гармонії називається постійністю. Знання постійності називається мудрістю (3). Збагачення життя називається щастям. Прагнення керувати почуттями називається завзятістю (4). Істота, повна сил, старіє – це називається порушенням істини (5). Хто істини не дотримується, той гине завчасно (6).

1. Об.7:17; Матв.19:14; Ів.3:7; Іс.11:5-9
2. Ів.5:26; Матв.22:30; Ів.3:13
3. Як.1:17; Єр.31:34
4. Прит.25:28; 1Ів.3:15; Лук.16:16
5. Іс.65:20
6. Прит.1:32,33

56

Той, хто знає, не говорить. Той, хто говорить, не знає (1). Та, що залишає свої бажання, відмовляється від пристрастей, притупляє свою проникливість, звільняє себе від хаотичності, стримує свій блиск, уподібнює себе порошинці, являє собою найглибше (2). Її не можна наблизити для того, щоб з нею зріднитися, її не можна наблизити для того, щоб нею нехтувати; її не можна наблизити для того, щоб нею скористатися, її не можна наблизити для того, щоб її підняти, її не можна наблизити для того, щоб її принизити. Ось чому вона шанована на землі (3).

1. Лук.22:63-71
2. Лук.22:42; Матв.20:28
3. Як.1:17; Лук.6:35; Матв.5:45

57

Країна керується справедливістю, війна ведеться хитрістю. Землю отримують у володіння за допомогою недіяння (1). Звідки я знаю все це? Ось звідки: коли в країні багато заборонних законів, народ стає бідним (2). Коли у народу багато зброї, в країні збільшуються смути. Коли багато вправних майстрів, множаться рідкісні предмети (3). Коли ростуть закони та накази, збільшується кількість злочинів і розбійників (4). Тому розумний говорить: «Якщо я не дію, народ сам буде змінюватись; якщо я спокійний, народ сам буде виправлятися. Якщо я пасивний, народ сам стає багатим, якщо я не маю пристрастей, народ стає простодушним» (5).

1. Прит.22:29; Матв.10:16-20
2. Мар.2:27,28; Матв.23:1-7; Гал.3:1-29; Єр.8:5-13
3. Рим.12:14-21; Матв.10:34-42; Євр.4:12
4. Як.2:5-14
5. Йов.22:2-4; Ів.5:26; 1Ів.5:10; Кол.3:8-11; Еф.2:13-16; Сир.14:6; Рим.14:14; Матв.11:25-30; Матв.5:22; 1Ів.3:15

58

Коли уряд спокійний, народ стає простодушним. Коли уряд діяльний, народ стає нещасним. О нещастя! Воно є опорою щастя. О щастя! У ньому ховається нещастя (1). Хто знає їх кордони? Вони не мають сталості (2). Справедливість знову перетворюється в хитрість, добро – в зло. Людина вже давно перебуває в омані. Тому розумний справедливий, і не забирає нічого в інших. Він безкорисливий і не шкодить іншим. Він правдивий і не робить нічого поганого. Він світлий, але не бажає сіяти (3).

1. ЗЦар.12:3-13
2. Еккл.9:11-12
3. Еккл.9:13-18

59

Керуючи людьми і служачи небу, найкраще дотримуватися стриманості. Утримання має стати головною турботою. Воно називається вдосконаленням благодаті. Удосконалення благодаті – всеперемагаюче. Всеперемагаючий володіє невичерпною силою. Невичерпна сила дає можливість оволодіти країною (1). Початок, за допомогою якого керується країна, називається глибокою і сильною, вічно існуючою істиною (2).

1. Пс.61:10; Пс.77:5-8; Прит.25:28
2. Сир.37:28; 1Тим.6:16

60

Управління великою державою нагадує приготування страви з дрібних риб (1). Якщо землею управляти, слідуючи істині, то злі духи померлих не будуть діяти. Злі духи не тільки не будуть діяти, вони також не зможуть шкодити людям (2). Не тільки вони не зможуть шкодити людям, а й розумні не зможуть шкодити людям (3). Оскільки і ті й інші не зможуть шкодити людям, їх благодать поєднається одна з одною (4).

1. Матв.4:18,19; Матв.25:21; Ів.15:15; Лук.17:21
2. Єр.31:33,34; Лук.4:17-20; Дії.19:11-13
3. 1Ів.3:9; 1Ів.4:8
4. Еф.4:4-16

61

Велика держава – це низина річки, вузол землі, мати землі. Мати завжди незворушністю розташовує до себе батька, а після своєї незворушності вона завжди ставить себе нижче батька. Тому велика держава розташовує до себе маленьку тим, що ставить себе нижче останньої, а маленька держава завойовує симпатію великої держави тим, що стоїть нижче останньої. Тому сприяють собі або тим, що ставлять себе нижче, або тим, що самі по собі є нижче (1). Нехай велика держава буде бажати не більше того, щоб всі однаково були нагородвані, а мала держава хай буде бажати не більше того, щоб служити людям. Тоді обидві одержать те, чого вони бажають (2). Великому належить бути внизу (3).

1. Як.4:6; Фил.2:6-8
2. Лук.6:30-33
3. Матв.20:25-28; 1Кор.11:3; Дії.17:24,25

62

Істина – глибока основа усіх речей (1). Вона скарб добрих і захист недобрих людей (2). Красиві слова можна вимовляти публічно, добру поведінку можна поширювати на людей (3). Але навіть ж залишати недобрих людей (4)? У такому разі для чого ж висувають володаря і призначають йому трьох радників (5)? Володар і радники хоча і мають дорогоцінні камені і можуть їздити з кортежем, але краще буде їм спокійно слідувати істині (6). Чому в давнину цінували істину? У той час люди не прагнули до придбання багатств і злочини прощалися. Тому істина на землі цінувалася дорого (7).

1. Пс.88:15; Іс.28:16; Матв.21:42-46; Матв.7:15-29; Лук.6:45-49; Ів.12:49; Ів.14:10
2. Матв.5:43-48; Лук.11:13; 1Тим.2:1-6

3. 1Кор.4:16; Еф.5:1,2; Фил.3:17; Євр.13:7
4. Євр.10:25
5. Іс.9:6; Дії.3:22-26
6. Ів.19:11,12
7. Ос.6:6; Матв.9:12,13; 1Кор.13:1-8; 1Ів.4:8

63

Потрібно здійснювати недіяння, дотримуватися спокою і вживати звичайне (1). Велике складається з малого, а важке – з легкого (2). На ненависть треба відповідати добром (3). Подолання важкого починається з легкого, здійснення великого починається з малого, бо у світі важке утворюється з легкого, а велике – з малого. Тому розумний починає не з великого, тим самим він здійснює велике (4). Хто багато обіцяє, той не заслуговує довіри. Чим легковажніше ставитись до справи, тим важке її вирішення. Тому розумний відноситься до справи, як до важкої, тому він не зазнає труднощів (5).

1. Прит.23:1-9
2. 1Кор.12:12-27
3. Лук.6:27-29; Рим.12:14-21
4. Лук.14:28-30; Лук.6:42
5. Як.1:26; 2Пет.1:3-9

64

Те, що спокійне, легко зберегти. Те, що ще не показало ознак, легко направити. Те, що слабе, легко розділити. Те, що дрібне, легко розсіяти. Дію треба почати з того, чого ще немає. Наведення порядку треба розпочати тоді, коли ще немає смуту. Бо велике дерево виростає з маленького, дев'ятиповерхова будівля починає будуватися зі жменьки землі, подорож у тисячу кроків починається з одного кроку (1). Хто діє – потерпить невдачу. Хто чим-небудь володіє – втратить. Ось чому розумний бездіяльний, і він не терпить невдачі. Він нічого не має і тому нічого не втрачає. Ті, хто, роблячи справи, поспішають досягти успіху, зазнають невдачі (2). Хто обережно закінчує свою справу, подібно до того як він її почав, у того завжди буде добробут (3). Тому розумний не

має пристрасті, не цінує дорогі речі, навчається у тих, хто не прагне навчати, і йде по тому шляху, яким пройшли інші (4). Він слідує природності речей і не наслідуються самовільно діяти (5).

1. Мар.4:30-37
2. Об.3:9-13
3. Об.3:20,21
4. Матв.6:26
5. Ів.5:19; Ів.14:24

65

У давнину ті, хто слідував істині, не освічували народ, а робили його неосвіченим. Важко керувати народом, коли у нього багато знань. Тому управління країною за допомогою знань приносить країні нещастя, а без їх допомоги приводить країну до щастя (1). Хто знає ці дві речі, той стає прикладом для інших (2). Знання цього прикладу є знання найглибшої благодаті. Найглибша благодать, вона і глибока і далека. Вона протилежна всім істотам, але приводить їх до повної відповідності з нею (3).

1. Матв.7:6; Матв.13:34; Мар.4:30-34; Мар.4:9-13; Ів.15:15; Ів.16:12,13
2. 1Кор.4:16; Фил.3:17
3. 1Кор.1:19-25; 1Кор.2:14; 1Кор.3:19

66

Річки і моря тому можуть панувати над рівнинами, що вони здатні стікати вниз. Тому вони панують над рівнинами. Коли розумний бажає піднятися над народом, він повинен ставити себе нижче інших. Коли він бажає бути попереду людей, він повинен ставити себе позаду інших. Тому хоча він і стоїть над народом, але народу він не в тягар; хоча він знаходиться попереду, народ йому не шкодить. Тому люди з радістю його висувають і від нього не відвертаються (1). Він не бореться, завдяки чому він в світі непереможний (2).

1. Матв.20:25-28; Ів.10:1-21; Матв.15:13,14; Матв.23:24
2. Лук.6:27-29; Матв.5:46

67

Всі говорять про те, що моя істина велика і не применшується. Якби вона применшувалася, то після довгого часу вона стала б низькою. Не применшується тому, що вона є великою (1). Я маю три скарби, якими дорожу: перше – це любов до людей, друге – ощадливість, а третє полягає в тому, що я не смію бути попереду інших. Я люблю людей, тому можу стати хоробрим. Я ощадливий, тому можу бути щедрим. Я не смію бути попереду інших тому можу стати розумним керуючим (2). Хто хоробрий без любові до людей, щедрий без ощадливості, перебуваючи попереду, відштовхує тих, хто знаходиться позаду, той гине. Хто веде війну з любов'ю до людей, перемагає, і зведена ним оборона неприступна. Небо його рятує, любов людей його охороняє (3).

1. 1Кор.13:8; 1Кор.13:13
2. Ів.17:1-26
3. Ів.12:24,25; Мар.10:26-30

68

Розумний полководець не буває войовничим. Умілий воїн не буває гнівний. Той, хто вміє перемагати ворога не нападає. Вміючий керувати людьми, не ставить себе в низьке становище (1). Це я називаю благодаттю, яка уникає боротьби. Це сила в управлінні людьми. Це означає слідувати природі й давньому початку істини (2).

1. Еккл.7:9; Лук.9:51-56; Ів.8:23; Ів.18:36; Рим.12:19; Матв.12:31,32
2. Євр.3:10,11; Еф.4:26-32

69

Військове мистецтво говорить: я не смію першим починати, я повинен чекати. Я не смію хоча б на крок наступати, але на два відступаю. Це називається дією за допомогою недіяння, ударом без зусиль (1). У цьому випадку не буде ворога і я можу обходитися без солдатів. Немає біди

важче, ніж недооцінювати супротивника. Недооцінка супротивника приходить при втраті істини (2). Розсудливий здобуває перемогу (3).

1. Ів.19:9-12; Матв.10:16; 2Кор.12:9; Прем. Сол.2:11; Прит.1:17-33
2. 4Цар.6:10-23
3. Прит.8:1-36

70

Мої слова легко зрозуміти і легко здійснити*. Але прості люди не можуть їх зрозуміти і не можуть їх здійснити (1). У словах є початок, в справах є головне (2). Оскільки люди їх не знають, то вони не знають і мене (3). Коли мене мало знають, тоді я цінний (4). Тому розумний подібний тому, хто одягається в простий одяг, а при собі ховає дорогоцінний камінь (5).

* коментар на 8 стор.

1. Мар.4:12; Рим.7:14-19
2. Прит.1:7; Рим.13:10; Як.2:15-18; 1Ів.4:18
3. Ів.8:19; Ів.8:42
4. Матв.13:54-58
5. Лук.9:57,58

71

Хто, маючи знання, робить вигляд, що не знає, той вище всіх (1). Хто, не маючи знань, робить вигляд, що знає, той хворий (2). Хто, будучи хворим, вважає себе хворим, той не є хворим (3). Розумний не хворий. Будучи хворим, він вважає себе хворим, тому він не хворий (4).

1. Іс.53:1-12; Ів.5:36-39; Ів.8:54,55; 1Ів.4:20; Прит.18:2; Ів.14:24
2. Матв.9:11-13; 1Кор.8:1-3; Лук.6:42
3. Лук.15:7; Лук.15:11-32; Лук.18:9-14; Єзек.33:13-15; Єр.31:33,34; Іс.1:16-20
4. Матв.26:38,39; Євр.5:7-10; Матв.16:26; Матв.6:6-15

72

Коли народ не боїться могутніх, тоді приходить могутність. Не грабуйте його житла, не нехтуйте його життям (1). Хто не зневажає народ, той не буде зневажений народом (2). Тому розумний, знаючи себе, себе не виставляє. Він любить себе, але себе не звеличує (3).

1. Прит.15:16-18
2. Матв.7:12
3. Еккл.4:13,14; Іс.11:1-5

73

Хто хоробрий та войовничий – гине, хто хоробрим та не войовничий – буде жити (1). Ці дві речі означають: одна – користь, а інша – шкоду. Хто знає причину того, що небо ненавидить войовничих? Пояснити це важко і розумному (2). Небесна істина не бореться, але вміє перемагати. Вона не каже, але вміє відповідати. Вона сама приходить. Вона спокійна і вміє керувати речами. Сіть природи рідка, але нічого не пропускає (3).

1. Прит.1:17-33; Пс.63:2-11
2. Матв.7:12
3. Ів.3:8; 1Кор.12:11; 1Кор.12:18

74

Якщо народ не боїться смерті, то навіщо ж погрожувати йому смертю (1)? Хто змушує людей боятися смерті, вважає це заняття захоплюючим, того я схоплю і знищу. Хто насмілиться так діяти (2)? Завжди існує носій смерті, який вбиває. А якщо хто його замінить – це значить замінить великого майстра. Хто, замінюючи великого майстра, рубає сокирою, зашкодить свою руку (3).

1. Ів.16:2,3
2. Єзек.24:14; Матв.12:31,32
3. Рим.12:19

75

Народ голодує через те, що влада бере надто багато податків. Ось чому народ голодує (1). Важко керувати народом тому, що влада занадто діяльна. Ось чому важко керувати (2). Народ зневажає смерть через те, що у нього занадто сильне прагнення до життя. Ось чому зневажають смерть (3). Той, хто нехтує своїм життям, тим самим цінує своє життя (4).

1. ЗЦар.12:2-13; Єзек.34:8-20; Матв.23:14; Ів.4:19-24; Матв.17:24-27
2. Матв.20:25-28; Ів.10:1-14
3. Матв.16:26; Рим.6:3; Рим.6:4; 1Кор.15:21; 1Кор.15:42-49
4. Гал.5:16-18; Матв.10:28; Мар.8:35; Мар.9:41

76

Людина при своєму народженні ніжна і слабка, а при настанні смерті сильна та міцна. Всі істоти і рослини при своєму народженні ніжні та слабкі, а при загибелі сухі та гнилі. Тверде та міцне – це те, що гине, а ніжне і слабке – це те, що починає жити (1). Тому могутнє військо не перемагає і міцне дерево гине. Сильне і могутнє не мають тієї переваги, яке мають ніжне і слабке (2).

1. Матв.18:1-6; 1Кор.14:20; 1Кор.13:11; Рим.8:9
2. Неем.9:17; Як.4:5,6; Мар.10:15

77

Небесна істина подібна натягуванню лука. Коли верх опускається, низ піднімається. Вона забирає зайве і віддає забране тому, хто його потребує. Небесна істина віднімає у багатих і віддає бідним те, що у них відібрано (1). Людська ж істина – навпаки. Вона віднімає у бідних і віддає багатим (2). Хто може віддати іншим все зайве? Це можуть зробити тільки ті, які слідують істині (3). Тому розумний робить і не користується тим, що зроблено, робить подвиги і себе не прославляє. Він шляхетний тому, що у нього немає пристрастей (4).

1. Прит.22:16
2. 2Цар.12:1-10
3. Матв.5:40; Лук.14:24-33; Мар.10:28-31; Мар.10:17-24; 1Кор.13:3
4. Мар.10:18; Ів.6:14,15; Еф.2:8,9

78

Вода – це м'яка та слабка річ, але в подоланні твердого та міцного вона непереможна (1). Слабкі перемагають сильних, м'яке долає тверде. Це знають всі, але люди не можуть це здійснювати (2). Тому розумний говорить: «Хто прийняв на себе приниження країни – стає правителем, і хто прийняв на себе нещастя країни – стає володарем» (3). Правдиві слова схожі на свою протилежність (4).

1. Ів.4:10
2. Рим.12:21; 1Цар.24:18-21
3. Іс.53:4-7
4. Матв.10:34-38; Ів.15:20; 1Кор.2:14; 1Кор.3:19; Лук.11:35

79

Після заспокоєння великого обурення неодмінно залишаться його наслідки. Як можна назвати це добром? Тому розумний дає клятву, що він не буде нікого засуджувати (1). Добрі прагнуть до згоди, а недобрі – до вимагання (2). Небесна істина ставиться до всіх однаково, вона завжди на стороні добрих (3).

1. 1Кор.13:2; Рим.12:16-18; Лук.6:42; Матв.12:34-37; Матв.22:15; Лук.20:26
2. Матв.5:23-26; Матв.18:23-35
3. Дії.10:34,35; Рим.2:11; Еф.6:9; Кол.3:25; Пс.142:10

80

Нехай поселення людей буде маленьким, а населення малочисельним. Якщо у поселенні є різні знаряддя, не потрібно їх використовувати. Нехай люди до кінця свого життя

не йдуть далеко від своїх місць поселення. Якщо у поселенні є човни і вози, не треба їх вживати. Навіть якщо є воїни, не треба їх виставляти. Нехай народ знову починає плести вузлики і вживати їх замість письма. Нехай його їжа буде смачною, вбрання красивим, житло зручним, а життя радісним. Нехай сусідні поселення дивляться один на одного, слухають один у одного спів півнів і гавкання собак, а люди до самої старості і смерті не відвідують один одного.

Іс.65:12-23

81

Вірні слова не красиві (1). Красиві слова не заслуговують довіри (2). Добрий не красномовний. Красномовний не може бути добрим (3). Знаючий не доводить, хто доводить не знає (4). Розумний нічого не накопичує. Він все робить для людей і все віддає іншим. Небесна істина приносить всім істотам користь і їм не шкодить (5). Істина розумного – це діяння без боротьби* (6).

* коментар на 8 стор.

1. Матв.5:37; Лук.11:44; Ів.8:24
2. Сир.12:15; Рим.16:17,18; 2Пет.1:16
3. Матв.19:17
4. Ів.5:43-47; Матв.21:23-27; Ів.16:12-14
5. Ів.15:13; Матв.5:45-48; Прит.13:6; Прит.11:31
6. Лук.22:42; Рим.13:1-5; Рим.13:8; Ів.19:11; 1Пет.3:17,18; Рим.8:9; Рим.12:15-21; Як.2:5-26

Післямова

"В дні благодаті користуйся благом своїм, а в дні нещастя розмірковуй. Одне й друге вчинив Бог для того, щоб людина нічого не могла сказати проти Нього."

Екклезіаст, 7:14

"Всьому свій час, і година своя кожній справі під небом: час родитись і час помирати, час садити і час виривати посаджене, час вбивати і час лікувати, час руйнувати і час будувати, час плакати й час сміятись, час сумувати і час танцювати, час розкидати каміння і час збирати каміння, час обіймати, і час ухилитися від обіймів, час шукати і час губити, час збирати і час розкидати, час роздирати і час зашивати, час мовчати і час говорити, час кохати і час ненавидіти, час війни і час миру."

Екклезіаст, 3:1-8

"Що було, те й буде, і що робилося, те й буде робитися, і немає нічого нового під сонцем. Буває дещо, про що говорять: "Дивись, ось це нове", але це було уже у віках, що були перед нами. Немає пам'яті про минуле, та й про те, що буде не залишиться згадки у тих, що будуть після."

Екклезіаст, 1:9-11

"Оце Моя заповідь, щоб любили ви один одного, як Я вас полюбив! Ніхто більшої любови не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх. Ви друзі Мої, якщо чините те, що Я вам заповідую."

Ів.15:12-14

"Ісус відповів: Царство Моє не із світу цього. Якби із цього світу було Царство Моє, то слугителі Мої боролися б, щоб Я не був виданий юдеям. Та тепер Царство Моє не звідси..."

Сказав же до Нього Пилат: Так Ти Цар?

Ісус відповів: Сам ти кажеш, що Цар Я. Я на те народився, і на те прийшов у світ, щоб засвідчити істину. І кожен, хто від істини, той чує Мій голос.

Говорить до Нього Пилат: Що є істина?

І сказавши оце, до юдеїв знов вийшов, та й каже до них: Не знаходжу Я в Ньому провини ніякої."

Ів.18:36-38

Видавництво „Академічний Експрес”
а/с 7366, Львів, 79070, Україна